

Instrukcja do programu:

1. Zainstalować python: <https://www.python.org/downloads/>
2. Zainstalować biblioteki NumPy: `pip install numpy`
3. Wpisać do terminalu: `python "FileName"`

Wstęp:

Musiłem znaleźć numerycznie pierwiastek x^* równań $f(x) = 0$ i $g(x) = 0$ dla

- (a) $f(x) = \sin(x) - 0.37$,
- (b) $g(x) = f(x)^2 = (\sin(x) - 0.37)^2$,

Miałem przedział $x \in [0, \frac{\pi}{2}]$ z dokładnością 10^{-6} metodami:

- (a) bisekcji (połowienia, równego podziału),
- (b) Falsi,
- (c) Siecznych,
- (d) Newtona (stycznych).

Bisekcji

Żeby skorzystać z metody bisekcji w przedziale $[a, b]$ funkcja musi spełniać poniższe warunki:

1. Funkcja $f(x)$ **określona**.
2. Funkcja $f(x)$ **ciągła**.
3. Funkcja $f(x)$ na krańcach przedziału $[a, b]$ przyjmuje **różne znaki**.

Jeżeli funkcja spełnia powyższe warunki, to w przedziale $[a, b]$ istnieje pierwiastek i możemy go wyszukać algorytmem **bisekcji**:

W każdym przybliżeniu algorytm wyznacza środek x_0 przedziału $[a, b]$ $x_0 = \frac{a+b}{2}$.

Dalej sprawdzamy, czy odległość x_0 od krańców przedziału jest mniejsza od założonej dokładności. Jeśli tak, to zwracamy x_0 .

Jeśli nie x_0 dzielimy przedział $[a, b]$ na dwie równe połowy: $[a, x_0]$ i $[x_0, b]$. Za nowy przedział $[a, b]$ przyjmuję tę połówkę, w której funkcja zmienia znak na krańcach i kontynuujemy wyznaczanie pierwiastka funkcji.

Falsi

Żeby skorzystać z metody falsi w przedziale $[a, b]$ funkcja musi spełniać poniższe warunki:

4. Funkcja $f(x)$ **określona**.
5. Funkcja $f(x)$ **ciągła**.
6. Funkcja $f(x)$ na krańcach przedziału $[a, b]$ przyjmuje **różne znaki**.

Falsi jest bardzo podobna do metody bisekcji. Metoda ta wykorzystuje interpolację liniową funkcji, której zero jest poszukiwane. Prosta ta przechodzi przez punkty graniczne obszaru poszukiwań.

Wzór rekurencyjny:

$$x_{n+1} = x_n - \left(\frac{x_n - x_{n-1}}{f_n - f_{n-1}} \right) f_n$$

Nowy obszar poszukiwań jest wyznaczany tak jak było w metodzie bisekcji.

Siecznych

Żeby skorzystać z metody siecznych w przedziale $[a, b]$ funkcja musi spełniać poniższe warunki:

1. Funkcja $f(x)$ **określona**.
2. Funkcja $f(x)$ **ciągła**.
3. Funkcja $f(x)$ na krańcach przedziału $[a, b]$ przyjmuje **różne znaki**.
4. Dodatkowo w przedziale $[a, b]$ pierwsza pochodna $f'(x)$ jest różna od zera

W falsi sprawdzamy, aby funkcja $f(x)$ zawsze miała różne znaki na krańcach przedziału. Bo różne znaki gwarantują nam istnienie pierwiastka w tym przedziale. Ale w metodzie siecznych taki wymóg nie jest konieczny.

W celu obliczenia przybliżenia x_{i+1} korzystamy z dwóch wcześniej wyznaczonych punktów: x_i i x_{i-1} . Wzór określający ciąg przybliżeń jest następujący:

$$x_{i+1} = x_i - \frac{f(x_i)(x_i - x_{i-1})}{f(x_i) - f(x_{i-1})}$$

Newtona

Żeby skorzystać z metody newtona w przedziale $[a, b]$ funkcja musi spełniać poniższe warunki:

1. Funkcja $f(x)$ **określona**.
2. Funkcja $f(x)$ **ciągła**.
3. Funkcja $f(x)$ na krańcach przedziału $[a, b]$ przyjmuje **różne znaki**.
4. Dodatkowo w przedziale $[a, b]$ pierwsza pochodna $f'(x)$ jest **różna od zera**.

Zaczynamy obliczenia od punktu x_0 , który jest blisko poszukiwanego pierwiastka funkcji.

W przedziale $[x_0, x^*]$, gdzie x^* - docelowy pierwiastek pierwsza pochodna funkcji musi być niezerową. Pożądane, żeby druga pochodna w punkcie x_0 miała ten sam znak co i funkcja.

Bo w innym przypadku metoda Newtona ucieknie od punktu pierwiastka zamiast tego, żeby zbliżać się do niego.

Wyznaczamy punkt x_0 wykorzystując ostatnio wyliczony. Liczymy dopóki nie zbliżymy się do pierwiastka funkcji używając precison, który wyznaczymy (różnica pomiędzy dwoma kolejno wyznaczonymi pierwiastkami będzie dostatecznie mała).

Wzór na metodę newtona:

$$x_i = x_{i-1} - \frac{f(x_{i-1})}{f'(x_{i-1})}$$

Wyniki:

Bisekcji:

$f(x) = 0.37900935178652406$ | iteracji = 21

$g(x)$ = Funkcja nie spełnia założeń | iteracji = 0

Falsi:

$f(x) = 0.37900909123943294$ | iteracji = 6

(x) = Funkcja nie spełnia założeń | iteracji = 0

Siecznych:

$f(x) = 0.37900902069595077$ | iteracji = 6

$g(x) = 0.3790077341527496$ | iteracji = 28

$u(x) = 0.37900902069390163$ | iteracji = 5

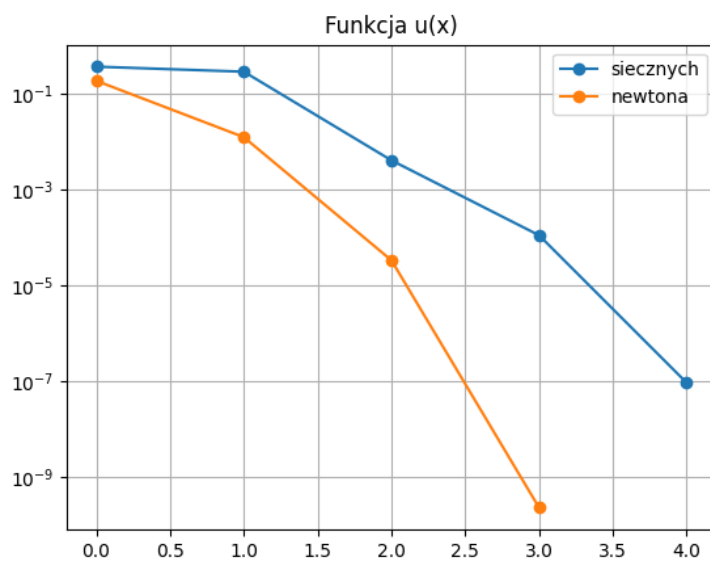
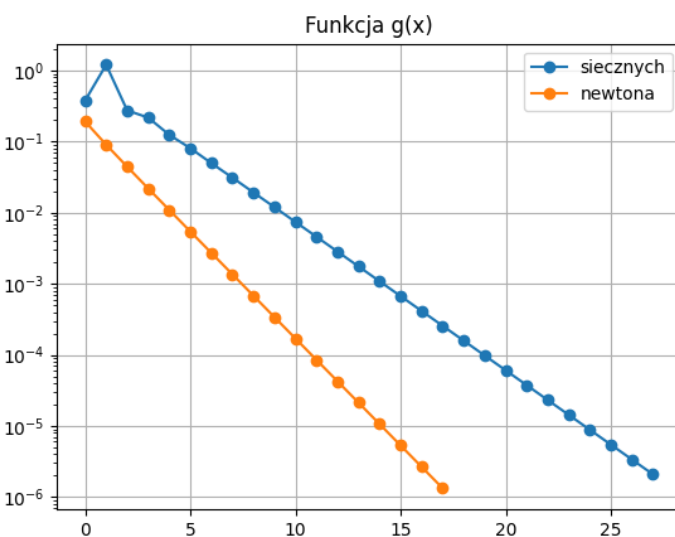
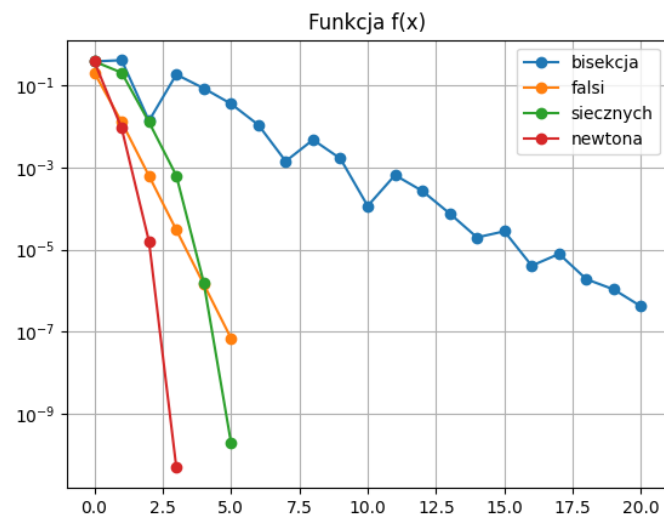
Newtona:

$f(x) = 0.3790090206959508$ | iteracji = 4

$g(x) = 0.379009684416199$ | iteracji = 18

$g(x) = 0.3790090206959508$ | iteracji = 4

Dokładna wartość = 0206959508

Przedyskutowanie wyników:

Z wyników widać, że metoda **Bisekcji** potrzebuje najwięcej iteracji, żeby otrzymać wyniki.

Metoda **Falsi** jest w większości przypadków szybciej zbieżna od metody bisekcji. No i metody **Siecznych** i **Newtona** potrzebują mniej iteracji, żeby zbiegnąć. Także widać, że funkcja **$g(x)$** nie spełnia warunki metody **Bisekcji** i **Falsi**, które były podane wyżej. Usprawnienie zadania przez funkcję **$u(x) = \frac{f(x)}{f'(x)}$** potrzebuje mniej iteracji niż funkcja **$g(x)$** w tych metodach.